

NÉPLAP

A MAGYAR KOMMUNISTA PÁRT KELETMAGYARORSZÁGI KERÜLETÉNEK NAPILAPJA

Építsük újjá az országot!

Az új termés, a meginduló ipar segítségével, a város dolgozóinak öszre állami áron biztosítani tudnók a minimális élelmiszert és ruhaneműt, ami viszont lehetővé tenné, hogy megállítsuk a bérek és utána fokozatosan az árak emelkedését.

(Rákosi, VI. 10.)

Szellemi újjáépítés

Az ország erői az újjáépítésre összpontosulnak. Felrobantott hidak és vasútvonalak, elpusztult ipartelepek, lerombolt házak merednek ország-szerte vizsgálalannul az ég felé. A nemzet minden egysége meg kellett, hogy értsen a mindenkire kötelező parancsot: építeni! A közlekedésnek meg kell indulnia, nem állhat meg az ipar és kereskedelem vérkeringése, emberek ezrei nem maradhatnak hajléktalanok, — a romok felett új életnek kell megindulni. Építeni, — kötelessége ez ma mindannyiunknak.

Felépíteni mindent... De, ha szemünk továbbcsúszik a romokról, ha mélyére nézünk a dolgoknak, riadtan látjuk, hogy nemcsak hidaink, gyáraink, épületeink szűntek meg a barbár fasiszta pusztítás. Valami sokkal mélyebben fekvő, sokkal elvontabb, lézzel nem fogható rom ölik élénk: az ország nyomorba döntött kultúrája.

Evtizedek kegyetlenül öldudatos, aprólékos és alattomos munkája volt az, amely minden érejtől és eszköztől csak a nép lelkeinek lealacsonyítását, eldurvítását, minden kultúra iránti fogékonyságának elpusztítását célozta. A fasiszta lélekrombolók sem működtek eredménytelenebbül Hitler hidrobantó prihéjkjénel: az ország kultúrája romokban áll. Íróink, műészek még ma is szinte bémultan állnak, — mintha elvesztették volna a kapcsolatot a tömegek lelkével.

A fővárosban és a vidék legnagyobb részén is felismerték a kultúra újjáépítésének döntő szükségességét. A vasút, építőipar és mezőgazdasági gépipar elsőrendű jelentőségű problémái mellett egy pillanatra sem feledkeztek meg a szellemi felépítés fontosságáról. Szinte a rendelkezésre álló erőket felülmúlva támogatják a lassan újjáéledő művészetet és irodalmat.

A szellemi újjáépítés országos mozgalmában — elszigelt, idegen területként — süketen és érzéketlenül áll még ma is Debrecen. Felelős tényezőinek nagyrésze nem érti és nem is akarja megérteni, hogy a demokratikus országnak felvilágosodott, haladó, a szellemi posványból kiemelt dolgozókra van szüksége. Harmadrendű problémának látják még most is a népnevelést, a művészetek pártolását, melyért áldozatokat hozni — szeritük — nem kell és nem is érdemes.

Legutóbb az ország egyetlen szépirodalmi folyóiratának — évi 5000 pengő! — támogatása körül támadt vihar. Most a színháznak minden kultúrától mentes szórakoztatóüzemmé alacsonyítását tüzték napirendre. Tudjuk: a város nehez anyagi helyzetben van.

Amerika jegyzéket intézett Csehszlovákiához a kitelepítések ügyében

Angol közeledés a lengyel kérdésben

A hármastalálkozóra

Churchill meghívta Attleet, a munkáspárt vezérét is. Kijelentése szerint azért tette ezt, hogy a találkozóon történt határozatokat Anglia mindenképpen valóítsa meg, függetlenül attól, hogy melyik politikai párt kerül hatalomra.

Churchillnek ez a lépése a politikai élelátáson felül valószínűleg mást is céloz. Tekintve, hogy a találkozó valószínűleg az angol választások előtt fog lezajlani, ezzel a lépéssel Churchill biztosítani akarja puritán felelősségtudatát, amely nem is a legutolsó kortesfogás. Másik ok valószínűleg magának a felelősségnek a megosztására bizottsá magát. Emlékszünk még arra, hogy 1941-ben Churchill Sir Stafford Crips-et küldte az indiai tárgyalásokra, akkor, amikor nyilvánvaló volt a háború folyamán az indiai dominium kérdés, az indiai nacionalista párt követelését nem elhet megoldani. Tudjuk, hogy Crips, aki egy időben a brit politika vezetőférfiának látszott, belebukott ebbe a küldetésbe, amit Churchill valószínűleg nem vett rossznéven. Crips a munkáspárt balszárnyához tartozik.

Az indiai

önkormányzat

problémája ismét előtérbe került. A brit kormány dominiumi önkormányzati javaslatot nyújtott át Indiának. E javaslat értelmében az indiai kormány végrehajtó bizottsága indiai tagokból áll. India előszöben intézné önállóan pénzügyeit, külpolitikáját és belügyeit. Lord Wavel indiai alkirály konferenciát hív össze a vezető indiai politikusokból, hogy közölje velük az általa kiválasztandó tanács tagjainak névsorát. A háború alatt bebörtönzött nacionalistákat hirszerint szabadon fogják bocsátani.

De ne felejtjük el azt sem, hogy még súlyosabb helyzetben van Debrecen kulturális téren. Es tudjuk, megtanultuk, hogy hová juttathatják az országot a kulturálatlan, alacsony szellemiségű néptömegek.

Nem akarjuk hosszan fejtegetni a művészetek elsővonalbeli fontosságát. Csak megemlítjük, hogy negyedszázaddal ezelőtt a Szovjetunió legalább olyan nehéz helyzetben volt, mint most mi. Nyomor, éhínség fenyegette a lakosságát. De a városokban ugyanekkor a színházak a legjobb szín-

Nehrut már szabadon is bocsátottak. A végrehajtó bizottságban az indiai alkirály és a főparancsnok is részt vesznek és Indiának a jövőben külföldi képviselete is lesz.

Ez az alkotmánytervezet felüton van a koronagyarmatok és dominiumok alkotmánya között. Kétségtelen, hogy az alkirály, aki fenntartja magának a végrehajtó bizottság tagjainak kinevezési jogát, továbbra is az angol politika eddigi irányában ohajtja terelni az országot. Nem tagadható azonban le, hogy sok tekintetben a brit javaslat komoly haladást jelent az eddigi indiai alkotmánnyal szemben.

A görög szakszervezeti

választások

a demokratikus baloldal döntő győzelmét eredményezték. Athénben 22.000 szavazatból több mint 15.500-at a baloldal kapott. Pireusban még megsemmisítőbb a harcok demokrácia győzelme. Itt 11.600 szavazatból 10.120-at kapott a demokratikus egységfront.

Annak ellenére, hogy Görögországban a háború folyamán igen jelentős partizánmozgalom volt és annak ellenére, hogy a partizánok szabadították fel Athén fővárost is, az angol segítséggel uralomra juttatott görög katonakormány nem vette be tagjai közé az EAM ellenállási mozgalom tagjait. Emlékszünk rá, hogy az év elején polgárháborús jelenségekre is került sor Görögországban. Görögországban az összes jobboldali (monarchista, félfasiszta) pártokat engedélyezte a kormány és mégis csak elenyésző töredéket kaptak a szavazatoknak.

Európa királyságaiban

felvetődik az államforma kérdése. Nenni olasz szocialista párttitkár tegnap kihallgatáson jelent meg

Umberto hercegnél és hangsúlyozta,

hogy az olasz nép ragaszkodik a köztársasági államformához és a hercegnek meg kell értenie, hogy a polgárháború csak úgy kerülhető el, ha a királyi ház aláveti magát az új államforma megalakítására vonatkozó határozatoknak.

Nenninek az volt a benyomása, hogy szavai nem leplek meg a herceget, aki kijelentette, hogy ő is a polgárháború elkerülését kívánja.

A jugoszláviai új választás után sor kerül az államforma megállapítására is. Hamarosan eldöntik, hogy fenntartsák-e a királyságot, vagy sem.

Belgiumban igen erős baloldali mozgalom indult, amely a királyság megszüntetését és Lipót belga király lemondását követeli.

A belga események érdekességéhez hozzátartozik, hogy a baloldali belga lapok fotokópiában közlik Hitler köszönő táviratát, amelyet Lipót belga királyhoz intézett abból az alkalomból, hogy Lipót jökvánásait fejezte ki Hitler születésnapja alkalmából. A jobboldali lapok cáfolatára közölték, hogy a távirat szövege a brüsszeli postahivatalnál megtalálható.

Lengyelországról

egész más hangnemben ír már az angol konzervatív sajtó, mint eddig. Ugy látszik, meg akarván előzni a Lengyelországra vonatkozó moszkvai tárgyalásokat, a Times figyelmeztetést intéz a londoni lengyelekhez, amelyben hangsúlyozza, hogy az Areziszsevszki-féle reakciós lengyel kormánynak londoni tartózkodása kétségkívül szovjetellenes magatartást tanusít és a lengyel kérdés megoldásának legnagyobb akadályát jelenti. A Daily Express így ír: A lengyel kérdésben igen sokat beszéltek felelősenül és minden fenntartás nélkül. A Szovjetunióval szemben még nem érdemelt bírálatot gyakorol-

tak. Pedig a Szovjetunió oriaszt anyagi és emberáldozatot hozott Lengyelország felszabadításáért.

A hivatalos londoni külügyminiszteri cáfolattal szemben, amely a skóciai lengyel koncentrációs táborat agyremeknek tekinti, a londoni sajtó azonnali vizsgálatot követel ebben az ügyben. Mert ha a cikk állításai bizonyítást nyernek, akkor a brit közvélemény el fog szörnyedni, hogy angol területen ilyenmi is előfordulhat. Az angol hatóságoknak a jövőben a legszigorúbban kell ellenőrizni az ilyen táborokat, nehogy kegyetlenkedések, vagy jogtalanságok történhessenek. Az Angliában lévő idegen kormányok területen kivüliségi jogának nem szabad odáig terjedni, hogy Dachauhoz hasonló intézmények jöhessenek létre. Maga a gondolat egymagában vére is tartatlatlan.

Bajcsy-Zsilinszky Endre

emlékét ünnepezték Romániában a háborúban elesett hősök napján. Pascanu román hadügyminiszter elismerését és háliját fejezte ki a hitlerizmus elleni küzdelemben elesett román katonák és szovjet-hősök emléke iránt. Ezután felolvasták a „Szabad Nép”-nek „A nemzet nagy halottja” című Bajcsy-Zsilinszky Endre temetése alkalmából írt vezércikkét. A felolvasást a román rádió közvetítette, hogy ezzel is lerója kegyeletét a magyar nemzet nagy halottja előtt.

Laval

az utolsó pillanatban elhatározta, hogy nem hagyja el Spanyolország területét és nem áll francia bíróság elé. A francia népbíróság távollétében is megtartja a tárgyalást és rövidesen ítélni fog.

A Laval-est is bizonyítja a Franco-féle „internálás” teljes komolytalanságát. Mégis csak hihetetlen, hogy Franciaország egyik legszökebb fasiszta hünöse maga rendelkezzen afelett, hogy bíróság elé akar állni, vagy sem.

szekkel, a legjobb darabokat a legjobb előadásokban hozzák színre. A Szovjetunió az első pillanatban megértette, hogy a szellemi újjáépítés elválaszthatatlan szerves része az általános újjáépítésnek.

Debrecen város. színügyi, közművelődési, jog- és pénzügyi bizottságában most ismét olyan hangok hallatszottak, hogy nem szabad áldozatokat hozni ezen a téren. — éljen meg a színház, ahogy tud.

A színügyi bizottságban a Nemzeti Parasztpárt és a Polgári Demokrata Párt képviselői voltak ennek a felfogásnak a szószólói. Bármilyen szoros és szívelyes kapcsolatokat fűzünk bennünket a legfontosabb gazdasági és szociális kérdésekben a Parasztpárthoz, ezáltal mégis élnünk kell a barati kritika jogával: Nem szolgáljuk az ország újjáépítésének céljait, ha az erőket a szellemi élet teréről, a kulturális hatá-

ról megvont természetbeni juttatások sokkal rombolóbb hatást érhetnek el a kultúra terén, mint amilyen mértékben a gazdasági újjáépítésben

használhatnók azokat. A vígalmi adó bevezetésének — a színház létalapjainak megsértésén felül — elvi jelentősége is van. A művészet otthonát, a kultúra legfontosabb szöszékét az éjjeli mulatók, bárók, dzsezz- és táncterem sorába alacsonyítjuk le ezzel.

Fel kell vetnünk a felelősség kérdését: vállalják-e a bizottsági tag urak a felelősséget a város kultúrájának hanyatlásáért? Vállalják-e a felelősséget az utolsó évtizedek felelőtlen kulturpolitikájának még fokozottabb továbbvitelért?

Mezőgazdaságunk új feladatai

A tavaszi mezőgazdasági munkák nagyjében és egészében befejeződtek. Az ország parasztsága, különösen pedig az új birtokosok, hatalmas erőfeszítést tettek hogy biztosítsák az ország számára jövő évre a kenyeret. Most azonban, mire ez megtörtént, mezőgazdaságunk újabb feladatok előtt áll. Ezen feladatok megoldásának parthuzamosan kell haladnia az újjáépítési harccal, egyik a másik nélkül nem létezhet. Magával a vetéssel a kenyér még nincs biztosítva, sok munkával kiköveztetett vezet az elvetett gabonaszemről a kenyérig, mely asztalunkra kerül. Bármilyen nagy erejét köti is le a dolgozó magyar társadalomnak a vasút, a szállítás helyreállítása, bármily elsőrendű fontosságú is a megromlott házak újjáépítése, nem szabad, hogy ezek miatt a mezőgazdasági munkák hátrébe szoruljanak. Elvégre, az, hogy együnk, mégis csak minden másnak előfeltétele. Már most kell gondoskodnunk a jövőről is, arról, hogy az őszi szántás-vetéskor ne álljunk majd ennyire termelődéshözök nélkül, mint a tavasszal állottunk.

Munkáshiány

Mik tehát a mezőgazdaság új, közvetlen feladatai? Itt áll mindenek előtt a kapálás kérdése. A tavaszi különleges viszonyok következtében Hajdú megyében a megművelt területek kb. 75 százalékán kapavetemény van ültetve. Ha most, mikor annak az ideje itt van — helyenként máris késünk, — nem végezzük el a kapálást, kárba megy az egész eddigi munka, kiadás, vetőmag, üzemanyag, stb. A vetést főkreteszi a dudva, kététi késés 50 százalékos, négyhetti 100 százalékos termésvesztéssel von maga után.

Már pedig a kapálás elvégzésének újjában nagy akadály áll: a munkaerőhiány. Az országból feltehetőleg, mintegy másfélmillió ember hiányzik a háború következtében. Az új gazdáknál megvan a valószínűsége annak, hogy a nagy munkát 100 százalékkal elvégzik. Ők egész családjukkal látástól-vakulástig munkában állnak. Mint eddig, ezután is mindent megtesznek a termelésért, most, hogy a magukén termelnek. — Nehezebb a kérdés a régi, különösen a nagyobb birtokokon, ahol a családtagok munkája nem elég, más munkerő pedig nem kínálkozik. Legnagyobb a kapálási gond Debrecen határában, ahol sok az ilyen birtok. Debrecenben 55.000 hold van kapás növényvel bevetve. Az elmúlt héten felmerült a termelő-bizottságban az a terv, hogy razzikák útján fogják munkába állítani mind azokat, akik nem tudják hasznos foglalkozásukat igazolni. Ez a módszer azonban előreláthatólag nem vezetne eredményhez, a kényszermunka jellegét a föld sínylené meg. A kapáláshoz szakértelem és munkakedv kell.

A megoldás módjai

Kétfajta megoldás kínálkozik. Mezőkövesdről 500 földmunkás jön Debrecenbe a munkát elvégezni. Természetesen ebből az következnek, hogy ezek munkások jelentős

termésmennyiséget fognak előadni, tekintettel arra, hogy személyenként havonta 5 mázsa terményt kapnak s a munka minimálisan két hónapig tart. Debrecen lakossága azonban csak magára veheti, hogy önkéntes jelentkezés nem akad a feladat elvégzésére. A megoldásnak ezen módja mellett is szükségesnek látszik még annak a megszervezése, hogy vidékről, a munka befejezése után Debrecenbe jöjjenek segíteni, ahogy a szántásnál országosan bevezették a kölcsönös segítséget, sikerrel. A megye többi részén komoly baj a kapálás körül nem fenyeget, különös tekintettel arra, hogy a száraz idő következtében nincs nagyméretű cigarasodás.

Aralási verseny

A kapálás után következő probléma az aratás és cséplés. Az aratás elé nagy nehézségek nem tartoznak, mivel, mint már említettük, nem sok az aratni való. A Magyar Kommunista Párt országos értekezletén felvetette az aratási verseny gondolatát. Ennek a versenynek megindítása óriási lendületet adna a munkában az egész országnak. Az egyes községek versenyt indíthatnának például abban, hogy 100 hold földről melyikük végzi el hamarabb a betakarítást. A kezdeményezés e tekintetben a Nemzeti Bizottságra vár.

A cséplés előkészítésére a termelőbizottság és a gazdasági felügyelőség máris megtette a lépéseket. Minden község bejelentette, hogy mennyi cséplőgéppel rendelkezik s mire van szüksége. Az eddigi, még nem végleges statisztika szerint Hajdú megyében 164 használható állapotban lévő cséplőgép van, újabb 223 pedig kisebb-nagyobb javítással használhatóvá tehető. Amennyiben összesen 250 gépet sikerül üzembe állítani, a cséplés elvégezhető. A hiányzó alkatrészek nagy része kapható, ez irányban Pesttel is folytak tárgyalások. A fővárosban a legjobban hiányzó gépszij gyártását is megkezdtek. A termelőbizottság rendelkezett arról ki, mely szerint elhozhatják azokat a cséplőgépeket, melyek a munka idejére nem lesznek használható állapotban. A csépléshez szükséges üzemanyag bizonyos mértékig máris biztosítva van.

Traktoriavitás, gépszövetkezet

Mindezek a kérdéseken túl a legfontosabb feladat a gazdákat az őszi vetéshez termelőszövetkezetek ellátni. Meg kell tehát szervezni a traktorok javítását. Erre vonatkozólag Debrecenben példaként már egy tervvel, amely ezt a kérdést szövetkezeti alapon akarja megoldani. A létesítendő gépjáratószövetkezetben minden géptulajdonos részvényes lenne s a munkát a szakszervezetek ellenőrzése mellett, megbízható és jó szakemberek végeznék. Csakis így lehet megakadályozni azt, hogy lelkiismeretlen javítással óriási veszteségeket okozzanak a gazdáknak, akik csak mlkaközben vehetik észre, hogy a gép nem jó s ekkor már hatalmas idő- és anyagvesztéssel szenvednek. Tekintettel arra, hogy a megye területén bizonyos mennyiségű ócskavas is rendelkezésre áll,

ha megindul a vasgyárak működése és a szállítás, új gépek gyártásához elég jelentős anyagot tudunk szállítani. A meglévő gépek kihasználására már a tavasszal alakultak gépszövetkezetek. A jövőben hasznos

Gerő Ernő:

Többet kap, aki többet termel

A századik mozdonyt ünnepelte az Északi Főműhely

Pensőséges ünnepséget rendeztek esütörtökön az Északi Főműhely dolgozói. A hét elején elkészült századik mozdonyt ünnepelték. Azóta ugyan már újabb 14 mozdonyt készítettek, az ünnepelés azonban csak most volt idejük.

A Munkásüdvözet, majd az Internacionálé élénklésével kezdődött az ünnep. Utána Major Tamás Petőfi „Vasúton” című költeményét szavalta. Óriási lelkesedés fogadta Gobbi Hilda szavát, majd Székely Mihály gyönyörű énekét.

Kocsa elvtárs, a vasutaszakszervezet titkára a vasutasok hatalmas teljesítményéről tartott beszédet. Lelkes ünnepelés közepette emelkedett szólásra Gerő Ernő elvtárs, kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter:

— Tisztelt Hallgatóság! Elvtársak! Ne csodálkozzanak, ha miniszter létemre elvtársaknak szólítom magukat. de miniszter alig egy hónapja

lesz ezt a formát még jobban elterjeszteni, csakis ez ad módot a munkálatok sikeres elvégzésére. Az új feltornyosuló feladatok elvégzésénél a demokratikus Magyarországon elsősorban az új gazdákra számít. Rajtuk, az ő munkájukon múlik, hogy mire az őszi vetés ideje eljön, a betakarítás megtörténjen.

A mi elvtársainknak pedig, mint az eddigi feladatok elvégzésében, az ezutánakban is élen kell járniuk. Bele kell vinnük a falu köznevelésébe, hogy a munka becsületese elvégzésével segítik az ipart, ami viszont majd őket segíti és erősíti, az ipari és mezőgazdasági munkások közötti kapcsolatokat.

vagyok, a munkásosztály harcosa pedig harminc esztendeje. A minisztériumba azért kerültem be, hogy végrehajtsam a munkásosztály egyik legnagyobb pártjának programját: „Arccal a vasút felé” megkezdni az újjáépítést. Első üdvözetem az egész ország dolgozóinak élgárdájához, az Északi Főműhely dolgozóihoz szól, akik ezt a nevet munkájukkal érdemelték ki. A századik mozdony átadását jöttünk ünnepelni és ha ma már száztizennégy van készen, nem sajnáljuk, hogy ez nem kerek szám. Csak szaporodjon a teljesítmény. — Három-négy napon belül itt, az Északi Főműhely közelében vasutasokunkat nyílik meg — folytatja Gerő elvtárs.

Húsz vagonból és egy mozdonyból álló különvonatot állítottam a vasutasok szolgálatába. Az első szállítmány tegnap este megérkezett.

Egész Somogy megye termése a vasutasoké lesz

— Nincs olyan nap, hogy valamilyen szervezet ne jelenjen meg nálam azt a szándékát, hogy segítséget nyújt a vasutas-dolgozóknak. Tegnap

a kiskereskedők ajánlottak fel háromszáz pár cipőt a vasutasgyermeknek, ma a Futura három vagon élelmet. Sok kicsi sokra megy. De, természetesen, nemcsak adományok fognak a vasutasok számára önzően. — A minisztertanács jóváhagyta azt az indítványomat, hogy a vasutasok és postások ellátása számára egész Somogy megye termését meg fogjuk kapni.

De a természetbeni ellátás mellett gondoskodunk a fizetésről is — hangsúlyozta Gerő elvtárs. — Nem akarjuk annyira emelni a béreket, hogy infláció legyen, amelyre mindig a szegény fizet rá, a gazdag pedig még gazdagabb lesz. de első miniszteri ténykedésem az volt, hogy a hosszú idő óta vajdó

kollektív szerződést létrehoztam.

A kinevezettek fizetéséről ideiglenesen körülbelül olyan arányban gondoskodunk, mint az órabéresekről. Mi helyt fo-

gunk adni a vasutasok kívánóságának, hogy a közalkalmazottak többi kategóriáitól eltérő fizetéseket kapjanak. Ha a reakció is kénytelen volt elismerni azt, hogy a vasutasok több és nehezebb munkájáért több fizetés jár, akkor azt mi is megteszük. A tegnapi minisztertanács előterjesztése ebben az értelemben határozott a postások és vasutasok illetményrendezésére vonatkozólag.

Munkafegyelem megszilárdítása

— Akiknek többet adunk, azoktól többet is várunk.

A munkafegyelem megszilárdítása feltétlenül szükséges.

A Népbíróságok Országos Tanácsa életfogytiglani fegyházra ítélte Meskó Zoltánt

A múlt hónapban tárgyalta a Népbíróság Meskó Zoltán, a nyilaspart megalapítójának ügyét. Az érthetetlenül enyhe ítélet — öt év — országszerte felháborodást váltott ki és így a közvélemény nagy érdeklődéssel várta a felbontási fórumnak, a Népbíróságok Országos Tanácsának esütörtöki tárgyalását. A perbeszéd után Meskó

beszélt és a takarékosági versenyben eredményeket felmutatóknak is jutalmat helyeztet kiállításba. Ez év végéig tizezer vagon és ötszáz mozdony üzembehelyezését ígértük.

— Aki ma az általános munkaversenyben többet és jobban dolgozik, az nemcsak saját maga számára, hanem az egész ország számára megőrzíti a nélkülözések idejét. A reakciók hiába spekulálnak arra, hogy mi nem tudunk termelni és visszajön a „ régi világ”, mert nincs az a nehézség, amelyet a demokratikus Magyarország és a munkásegység, amely annak alapját képez, le nem győz. Soha ilyen lehetőség még előttünk nem állott, rajtunk áll, hogy milyen lesz a jövőnk.

A tomboló lelkesedéssel fogadott beszéd után Sári elvtárs az Északi Főműhely dolgozóit nevében megígérte, hogy kötelezéseiket ahogy eddig is, úgy továbbra is minden tőlük telhető erővel teljesíteni igyekeznek. Az ünnepség a Marseillaise, majd a Szózat akkordjaival zárult be.

Zoltán másfélórás védekező szónoklatot tartott, majd hosszú tanácskozás után a tanács elnöke, Bojtha Béla államtitkár kihirdette az ítéletet, melyben Meskó Zoltán büntetését életfogytiglani fegyházra súlyosbította. Az ítélet indokolása Meskó Zoltánnak elsőrendű háborús bűnösségét állapította meg.

Csokonai-színház
Telefón: 110.

Ma szombaton, június 16-án Erdélyi Mihály vídám operettje

A csavargólány
bemutató előadás
Előadás kezdete 6 órakor

Irodalmi Kamaraszínház

A Városi Zenekola előadótermében.

Ma szombaton, június 16-án

S c r i b e:

Egy pohár víz
Előadás kezdete 6 órakor

IBUSZ., MÁV., Hiv. menetjegyiroda

Piac-utca 65. sz. alatt az Angol Magyar Bank r.-t. fiókja helyében működik.

Hivatalos árak: hétköznap 8-11 óra, u. 3-5-ig. Pályaudvari árak egy hónapig érvényes menetjegy csak itt válthatók.

OLCSÓN és jól étkezhet újra a PÁLL sörözőben

HIREK

Általános személtakarítási közmunkanap lesz vasárnap

Folyó hó 17-én (vasárnap) reggel 6 órától este 5 óráig minden 15-60 éves korú férfira és minden 18-50 éves korú nőre általános személtakarítási közmunka teljesítését elrendelem.

A házak lakói tartoznak előszörban a ház (udvar) területét és a ház előtti utcacsírt feltakarítani és az így összegyűjtött személt a kijelölt vagonokba felrakni.

Akik a takarítást saját körletükben elvégezték, a szomszédos, vagy az utcájukban lévő más olyan házak takarítását tartoznak tovább végezni, amelyek elhagyottak, vagy

ahol a személt mennyisége a lakók erejéhez mérten nagy.

Azokat, akik jelen rendeletben foglaltakat nem teljesítik, 10 napi pénzzel meg nem váltható közmunkára fogom kötelezni.

A jelenlegi takarítás csupán személtre és nem bombázások következtében keletkezett romok eltakarítására vonatkozik.

Az ellenőrzést a rendőrség közepi, az utca- és háztömb-bizalmiak és a küztisztasági hivatal útján fogom gyakorolni.

Folyó hó 18-án (hétfőn) a városi hivatalokban szünet lesz, miután a napra a városi tisztviselőket romeltakarítási munkára kirendeltem. Felhívom mindazokat, akik a város területén lófogató, teherszállításra alkalmas járművel rendelkeznek, hogy járműveikkel együtt június hó 17-én reggel 6 órakor jelentkezzenek a Közmunkahivatalnál, ahol a további rendelkezéseket meg fogják kapni.

VÉGH DEZSŐ h. polgármester.

MEGHÍVÓ. A Nemzeti Bizottság 1945 június 16-án, szombaton délelőtt 11 órakor a városháza 16. számú szobájában ülést tart. Juhász Nagy Sándor, elnök.

Ertesítem a városi községi, hogy a Mester-utcai óvodában kedden, esztörtökön és szombaton 3-4 órakor ingyenes Zöldkeresztes orvosi tanácsadás folyik. A tanácsadó orvos: dr. Fodor László, Tiszti főorvos.

Ertesíti a Földigénylő Bizottság a Lentz-féle telep juttatottait, hogy a vasárnapi ünnepélyes birtoklevél kiadása elmarad, mert időközben különféle nehézségek merültek fel. A birtoklevél kiosztása valószínűleg vasárnapra egy hétre lesz megatartva.

A szolgálati helyükről eltávozott vármegyei, városi és községi alkalmazottak a vármegye, városok, illetve községek tulajdonát képező ingóeszközöket (iratókat, írógépeket, felszerelést tárgyakat stb.) vittek magukkal és azokat ott helyezték el, ahol éppen kiürítésben voltak. Felhívom a város lakosságát, hogy akinek a város területén ilyen idegen vármegyei, városi vagy községi tulajdonát képező ingóságok helyéről tudomása van, úgy azt jelentsse be az I. fokú közigazgatási hatóságnál (rendőrségi épület, földszint.) Polgármester.

Internáltak Tóth András hajdú-nemesi lakost, aki a német propagandá leghangosabb terjesztője volt, szidókat megvert, a házak falára kommunista- és zsidóellenes gyalazkodó jelszavakat festett.

Zsidó testvérek! Mindnyájukat várunk a június 16-án, szombaton d. u. 5 órakor, a hitközség tanács-termében tartandó előadásunkra. Címe: Magatartásunk a közelmúltban. (Kritika és tanulságok)

Debrecen-Budapest

és vissza, gumiszekeres stráfkocsival árú és bútorszállítást vállal. MÜLLER H. FIA szállító MÜLLER Miklós

REMEK

amerikai modellű NAPSZEMÜVEGEK nagy választéka Berzéki foto-nál, Piac-utca 38.

Budapestre és vissza

mindennemű fuvarozást gummitereket stráfkocsival vállalok. Rosenteld TELEKI-UTCA 100.

DANCING

Sz. c. helyi MA délután 6 órától ÖSSZTÁNC Jún. 20-án új kezdő tánc tanfolyam. Ünnö jazz.

SAKSZERVEZETI HIREK

Felhívjuk a vágóhídi munkások figyelmét, hogy szakszervezeti igazolványukat lepecsételést végezték a vágóhíd irodájában adják le, vagy a meg nem kapott igazolványokért jelentkezzenek. Utólagos felszólalásokat nem vesszünk figyelembe.

Traktortulajdonosok javításhoz szükséges hiányzó alkatrészeit azonnal jelentsék be, hogy a közeledő őszi szántás zavartalanul elvégezhető legyen, ellenkező esetben törvényes következményeket von maga után, különösen esetben internálást. Szakszervezet Arany J.-u. 2. sz.

Földmunkások, akik tagsági könyvvel rendelkeznek, kölesvetőmag igénylése céljából jelentkezzenek a szakszervezetnél Arany J.-u. 2. sz. alatt I. emelet, június 17-én délelőtt. A vezetőség.

Felhívom az utcai bizalmiakat, hogy ma d. u. 4 órára fontos ügyben jelenjenek meg a szakszervezetek székében.

Famunkás vezetőségi tagok ma d. u. 3 órakor ülést tartanak fontos ügyben.

Gyógyszerészek és gyógyszeripari munkások ma d. u. egyenlő 6 órakor taggyűlést tartanak.

Bőripari munkások összehívására ma d. u. fél 6 órakor ülést tart.

Autófuvarozó szakosztály ma d. u. 5 órakor szövetkezetalakító taggyűlést tart, melyen saját érdekében minden tag feltétlenül jelenjen meg.

Konyha-, virág- és gyümölcskertészek szakszervezete vasárnap d. e. 9 órakor nagyon fontos ügyben taggyűlést tart. Pontos megjelenést kér a vezetőség.

A MAGYAR DEMOKRATIKUS IFJUSÁGI SZÖVETSÉG

június 16-án, szombaton délután 5 órai kezdettel tartja meg negyedik kultúrdeputánját a szövetség helyiségében.

„MUNKASÍRÓK” címmel. Tanulmányok, versek, előadások, novellák, szavaltatok, zenészművek, szabad szó, közös megbeszélés, közös munka...

Beléptidij nincs! Mindenkit vár a Magyar Demokratikus Ifjúsági Szövetség kultúresportja.

Blum Piac-utca 21. szám, Sz. sz. l. n. a. vasúztel. mellett. Mindenféle új méteres textilárut férfi és női ruhát a legmagasabb napi áron vesz.

Romeliakarítás miatt hétfőn nem lesz hivatal a városházán

Közlöm a város lakosságával, hogy a városi hivatalokban f. hó 18-án, hétfőn hivatali szolgálat nem lesz, mert az összes városi tisztviselők és alkalmazottak vasárnap utcai takarítási, hétfőn pedig romeltakarítási munkálatokban vesznek mindannyian részt. Polgármester.

Ipartestületi közlemények

Ipartestület elnöki tanácsa folyó hó 17-én, vasárnap délelőtt 9 órakor rendkívüli ülést tart. Pontos megjelenést kér az Elnökség.

Kovácsiparosok figyelmébe: A szakosztály minden szombat délután 5 órakor szakosztályi ülést tart. Mivel az ülés rendszeresen meg lesz tartva, külön meghívást vagy hirdetményt nem bocsátunk ki. Pontos megjelenést kér az elnökség, tekintettel a fontos tárgyra.

Kerékpártársaság f. hó 16-án, szombaton délután 5 órakor fontos szakosztályi ülést tart, az ipartestületi termében. Pontos megjelenést kér az Elnökség.

Hirdetmények

Közlöm az érdekelt gazdasági munkaadókkal és munkavállalókkal, hogy a vármegyei gazdasági Munkamegállapító Bizottság — Debrecenre is kiterjedő érvénnyel — megállapította a f. évi április hó 15-től iránypálya mezőgazdasági napszámbejelentés, az éves konvenció cseledek és bentkosztos éves cseledek bérét. Az erre vonatkozó részletes hirdetmény megtekinthető a városi előfoku Közigazgatási hatóság (Köszuth-u. 20. sz. 45. sz. szoba) helyiségében és a debreceni Gazdasági Egyesületnél. Polgármester.

Felhívom a város érdekelt lakosságát, hogy f. hó 16-án d. u. 2 óráig Városháza I. emelet, 18. sz. hivatali helyiségben Horváth István köztisztviselési intézőnél jelentsék be azon házaknak címét, ahol több székérre való, nagymennyiségű rothadókéony személt van tárolva, hogy a f. hó 17-én tartandó személtakarítási napon a személt kiszállítását iránt intézkedés történhessen. Végh Dezső h. polgármester.

Számozott forgalmiadi blokk minden menyiségben kapható, Néplap fiókiadó-hivatalában „KULTURA” könyvkereskedés. Piac-u. 53

Kereskedő Társulat közleményei

Korcsmárosok választmánya vasárnap (17-én) d. e. 10 órakor taggyűlést tart, megjelenést kérünk. Kifőzők és kávémérők ma d. u. 4 órakor Társulatunknál, Piac-u. 8. sz. alatt jelenjenek meg. A meg nem jelenőket olybá vesszük, mint akik iparjogukat nem gyakorolják, így iparjog megszüntetése kívánatos.

Felhívások

Felhívjuk a pesti gyermekeket vállaló fogadószülőket, hogy amennyiben fogadott gyermekük tavaly elvégezte a IV. elemi, vagy a gimnázium, illetve polgári iskola valamelyik osztályát és jelenleg nem jár iskolában, küldjék fel őket, jelentkezésre a Nemzeti Segély irodájába: Rakosi Jenő-u. 4. Jelentkezni lehet június 18-án, szombaton és június 18-án, hétfőn reggel 9-től este fél 7-ig. Nemzeti Segély.

A debreceni Földigénylő Bizottság felhívja minden telektulajdonos figyelmét, hogy házhelyek céljára alkalmas területek eladása nem eszkoztelhető. Minden ilyen házhelyre alkalmas területek felett — bárkinek is birtokában legyen — a debreceni Földigénylő Bizottság rendelkezik, egyúttal mindazon telkek felett is, amelyek ily célból a földreformrendelet megjelenése előtt lettek eladva, de a mai napig teljes szabályos elintézés nem nyertek. — a debreceni Földigénylő Bizottság rendelkezik. Földigénylő Bizottság miniszteri biztosa.

HALALOZÁS. Bagó Antal nyugalmazott csendőr alhadnagy 68 éves korában váratlanul elhunyt. Temetése szombaton délután 3 órakor lesz a Köztemető dísztervezőtereméből. Gyászolják: gyermekei, testvére, sógorai, sógorónéi, nászszónyai, unokatestvérei és kiterjedt rokonsága. Lakás: Nyit-utca 14. Dankó temelkező.

Dr. Naményiné gyorsíróiskolájában június 15-én tanfolyamkezdés. Linoleum-ház, Piac-u. 58.

Felelős szerkesztő és kiadó: DR. TARISKA ISTVÁN. Szerkesztő: VILÁG MIKLÓS. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debrecen, Ferenc József-út 28. sz. II. emelet. Telefonszám: 254. Nyomatott a „Szabadság” nyomdában kiadóállalat körforgógépén. Felelős nyomdaigazgató: MÉNES JÁNOS.

APRÓHIRDETÉSEK

ALLAS Fényezőnői, önálló munkást felvesz a Gebauer-gyár Hid-u. 10. 309. Mindenes szakácsnőt el-sejéjére vagy azonnal fel-vesz Berzékiné, Piac-u. 38. 1. 47. Kádárszövedéket felvesz a Hajdúsági Konzervgyár, Diószegi-út 185/l. Segéd- és tanulóednyit varrodába felveszek. Hirsch Magda nőidivatterme, Mik-lós-u. 6. szám. 320. EGYÉB Rádió, kerékpár, varró-gép javítása, vétele, cladá-sa. Hatvan-u. 4. sz. Sz. 34. Fél hálóbútor eladó. Arany János-u. 6. 323/4. Eladó keményfa fűháló sodronnyal. Honvéd-u. 21. 30. Női kalap és turbán anyagokat és hozzávaló ke-lékeket veszek. Teleki-u. 27. 200.

Deportálásból azajut Burg Izsó fényképész műterme FERENC JÓZSEF U. 32 (Ruzsicska-féle) ÚJ MŰTEREM ÚJ MUNKA! Használt 3-ajtós ruha-szekrény, éjjeli szekrény el-adó. Ferenc József-út 71. II-ik udvar. 324. Előszóreltem 10 hónapos koca dísznómat 2 Jrb. 5-6 hónapos malacért. Honvéd-utca 25. 314. Sportkocsi eladó. Hon-véd-u. 43. 313. National Kasszát bérbe keresek. Bánó győzteszer-tár, Ferenc József-út 50. 304. Kerékpárt, varrógépet el-adok, veszek. Női, férfiszá-bó és bőrvarrógép nagy vá-lasztékban. Bobin és min-denféle alkatrészek rakta-ron. Karsay műszerész. Magoss György-tér 9. 143.

Eladó olcsón előszobafal, szekrény, asztalkák, virág-állvány, hintaszék, csilla-rok. Péterfia 4. 293. Kerékpár zománcozasi, hegesztést, varrógép- és ke-rékpárjavítást szakszerűen készít Bezler műszerész. Sa-létrom-utca 10. 1. 67. Közsüskéglóti, arcápolá-si, pipercikkék szaküzlete. Solti, Sasu. 2. 561. Plüssbéléses férfi felka-bát eladó. Szoboszlói-úti bérház, „B” 2. 234. Mindenféle bombaszerűlt bútorokat veszek. Teleki-utca 6. 208. Rekamio és henteser kap-ható Major kárpito-nál, Péterfia-u. 26. 267. Kombinált szekrény, fo-tleak, rokamir, hálószo-ba Piac-u. 79. Bútorüzlet. Sz. 35. VACYONMENTŐ Bádo-gos-utca 1. Vesz és elad-lakberendezési bútorokat, háztartási cikkekkel, régise-geket. 324. 32.

NANASSY Lajos Kadió és viamosság vesz, iabít, elad. Piac-utca 87. Eladok, veszek bútorokat, rokamio, fotelszekert, rugé-pet, perza- és mas szonyu-12. Mezei, Vörösmarty-u. 12. 130. Egy jókarban lévő, 120 basszusos, három registe-res tangóharmonika sűrő-gén eladó. Timár-u. 32. sz. III. ajtó. 318. Szilasi Anna kozmetikus dolgozik. — Svetits-bérház, Piac-u. 45. Irodaszülő-let. Holgyánciensit régi elő-ke-henyiségével várja. 319. Gyapjút, angoraszőrt leg-magasabb áron veszek vagy szövetre cserélem. Fried-laender, Testé, Hatvan-u. 324. 32.

Akarnak

Napjaink oldatlan prógós tennivaló döntött, több tult országú nünk, letargi gó életet k pezsztíteni. építéssel pa gyarország tését is el ez nemesak tások miatt hanem észre gonosz nyom aly a feudál bélyegével je den téren a utak keresése kat.

Eppen ezé napok a hos val terhesek többé-kevésbé kell egy jó á átváltás, a y ideig-óráig akarnokoknak kanását teszi jelenségek mindaddig tá újjászülető de szer a gyakor tapasztalja ki lai és támoga az ellenségek konjunktúra-lo krácia-éppen mozgása mia arra, ki miért demokráciát leleplezi a eső nokokat.

Az ország nem minden pe rek állanak. A azok, akik va voltak a det elnyomatás ide zomban, ha k akik egyéni emelve és ki ottak pozíciók az, hogy az ors sok helyi pos már távolítani sereg befurak sőpörték ki a máshonnan.

Most Debre töltte lejt az nyöklése. Azér löbb pozíciók egyesek kihasz más tagjaink gát, belehájszot len Kisgazda Pá sges és gyer dásba Juhász G Debrecenben kö demokráta hreb tevel bizonyítot volt. Az akarno sági bocszást a ha nem kapta